

26 Ιανουαρίου 2017

Προς
Καθ. Μαίρη Κουσελίνη-Ιωαννίδου
Πρόεδρο Συμβουλίου Φορέα Διασφάλισης και Πιστοποίησης
Ποιότητας της Ανώτερης Εκπαίδευσης

**Θέμα: «Shipping and Maritime Studies (M.Sc.)» Εξ Αποστάσεως:
Δεύτερη Αξιολόγηση**

Αναφέρομαι στο πιο πάνω θέμα και στην επιστολή σας ημερομηνίας 7 Δεκεμβρίου 2016 (αρ. φακ. 7.14.327.008) που λήφθηκε στις 9 Δεκεμβρίου 2016 με την οποία πληροφορείτε το Πανεπιστήμιο ότι το Συμβούλιο του Φορέα ΔΙ.Π.Α.Ε. «έκρινε ότι δικαιολογείται η διεξαγωγή Δεύτερης Αξιολόγησης πριν τη λήψη των τελικών αποφάσεων», και παρακαλώ σημειώστε τα ακόλουθα:

1. Ο λόγος που αναφέρεται στην επιστολή σας ως σημείο 1 αναφέρεται σε εμπλουτισμό του προγράμματος με πρόσθετα μαθήματα και αναδιάρθρωση με βάση τις προτάσεις της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης (ΕΕΑ).

Οι σχετικές παρατηρήσεις της ΕΕΑ έχουν ληφθεί υπόψη και έχουν ήδη γίνει οι αναγκαίες προσαρμογές, όπως φαίνεται και στα σχόλια μας που σας είχαν αποσταλεί στις 24 Οκτωβρίου 2016, και στα οποία σας παραπέμπουμε (σημεία 3 και 4, σελ. 2-3 και σελ. 8 καθώς και στα παραρτήματα 2 και 3). Επισημαίνεται ότι η παρατηρήσεις της ΕΕΑ και ως εκ τούτου οι σχετικές αλλαγές/προσαρμογές είναι ανάλογες με αυτές του αντίστοιχου συμβατικού προγράμματος.

2. Ο λόγος που αναφέρεται στην επιστολή σας ως σημείο 2 έχει δυο διαστάσεις: (α) τη συμπλήρωση του διδακτικού προσωπικού και (β) την επιμόρφωση των διδασκόντων σε θέματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Όσον αφορά το σημείο (α) όπως αναφέρουμε και σε επιστολές μας που αφορούν άλλα προγράμματα:

Το θέμα είναι/ήταν πολυσυζητημένο. Με την ΕΑΙΠ υπήρχε μια συμφωνημένη κατανόηση, στη βάση της οποίας σε κάθε προτεινόμενο νέο πρόγραμμα το Πανεπιστήμιο εξασφάλιζε το απαιτούμενο διδακτικό προσωπικό για το 1^ο έτος διδασκαλίας και απ'εκεί και πέρα το προσωπικό εμπλουτιζόταν σταδιακά. Στην πρακτική αυτή δεν υπήρξε καμιά διαφοροποίηση, ποτέ δεν έχει συζητηθεί ή αλλάξει και/ή δεν δόθηκε καμιά νέα «οδηγία».

Εν πάση περιπτώσει: παρακαλώ σημειώστε τη βασική αρχή που το Πανεπιστήμιο από χρόνια ακολουθεί: Για την αναφορά οποιουδήποτε προσώπου ως δυνητικού διδάσκοντα στο οποιοδήποτε προτεινόμενο νέο πρόγραμμα – εκτός από υφιστάμενα μέλη ΔΕΠ, ΕΕΠ και Επιστημονικούς Συνεργάτες – ζητείται η συγκατάθεσή του (εν είδει προσυμφώνου) και η εκ μέρους του αποστολή του βιογραφικού του. Αυτό συνέβη και στην παρούσα περίπτωση. Σημειώνεται ότι, με την έγκριση των προγραμμάτων πάντοτε προκηρύσσονται οι σχετικές θέσεις για την επιλογή των καλύτερων.

Σημειώνεται ότι στο θέμα του διδακτικού προσωπικού, ανάλογη είναι και η τακτική των δημόσιων αλλά και άλλων πανεπιστημίων του εξωτερικού (βλέπε περίπτωση Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Κύπρου). Τα βήματα, δηλαδή, γίνονται παράλληλα, χωρίς από τη μια να προσλαμβάνεται μόνιμο προσωπικό το οποίο να παραμένει ανενεργό και με την πιστοποίηση του Προγράμματος εκκρεμούσα ούτε από την άλλη να μένει ένα πρόγραμμα χωρίς εξειδικευμένο προσωπικό.

Πέραν από τα πιο πάνω:

(α) Όπως φαίνεται και στα έγγραφα που το Πανεπιστήμιο έχει ήδη υποβάλει στο Φορέα, το Πανεπιστήμιο προνόησε και κάλυψε τη διδασκαλία όλων και καθενός ξεχωριστά από τα μαθήματα του προγράμματος.

(β) Μετά από τη λήψη των επιστολών σας, το Πανεπιστήμιο επιβεβαιώνοντας τη θέλησή του, έχει ήδη προκηρύξει τις ανάλογες θέσεις. (βλέπε παράρτημα 1, καθώς και ιστοσελίδα Πανεπιστημίου).

(γ) Έχει εν τω μεταξύ εξασφαλισθεί και η συνεργασία τριών επιπλέον διδασκόντων στο συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο, των Καθ. Θεόδωρου Συριόπουλου, Καθ. Νικήτα Νικητάκου και Δρος Μαρίας Λεκάκου (βιογραφικά, ως παραρτήματα 2α, 2β και 2γ).

Όσον αφορά το σημείο (β) παρακαλώ σημειώστε ότι:

(«Προγράμματα επιμόρφωσης»)

Υπάρχει (υπήρχε εξ αρχής) θεσμοθετημένη διαδικασία αρχικής εκπαίδευσης αλλά και κατά καιρούς πρόσθετης επιμόρφωσης του προσωπικού, η οποία αποτελεί προαπαιτούμενο για να διδάξει κάποιος στη Μονάδα Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Θεωρούμε ως συγκριτικό πλεονέκτημα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης που προσφέρει το Πανεπιστήμιο την εκ των προτέρων υποχρέωση του κάθε δυνητικού διδάσκοντα να παρακολουθήσει επιτυχώς το σχετικό πρόγραμμα επιμόρφωσης είτε του Ανοικτού Πανεπιστημίου Καταλονίας είτε, αργότερα, του δικού μας, έναντι σχετικού πιστοποιητικού.

Θα προσθέταμε ότι μια σειρά από σχετικά θέματα π.χ. διδασκαλία, εκπαιδευτικό υλικό, υποστήριξη φοιτητών, τεχνολογία και παιδαγωγική αξιοποίηση, αλληλεπίδραση, αξιοποίηση διαδιχτύου και άλλων πόρων, ιδιαιτερότητες εξ

αποστάσεως εκπαίδευσης περιέχονται στην υπό αναφορά αρχική εκπαίδευση αλλά και στην εξειδικευμένη θεματολογία του θεσμοθετημένου υποχρεωτικού Προγράμματος Εκπαιδευτικής Ανάπτυξης Μελών ΔΕΠ/ΕΕΠ (και επιστημονικών συνεργατών) του Πανεπιστημίου.

3. Ο λόγος που αναφέρεται στην επιστολή σας ως σημείο 3 αφορά την ενίσχυση του διδακτικού ναυτιλιακού υλικού.
Όπως αναφέρεται και στα σχόλια που έχουν αποσταλεί στις 24 Οκτωβρίου, έχουν ενισχυθεί τα syllabi των διαφόρων μαθημάτων με πρόσθετη σύγχρονη βιβλιογραφία η οποία καλύπτει τόσο την προϋπάρχουσα όσο και την νέα/πρόσθετη «ύλη», (σημεία 5 και 6, σελ. 3, και παράρτημα 3, σελ. 9-51). Προστίθεται ότι έχει ήδη παραγγελθεί όλη η βιβλιογραφία περιλαμβανομένων των περιοδικών καθώς και των εξειδικευμένων λογισμικών προγραμμάτων.
4. Σε σχέση με τα σημεία της επιστολής σας 4.1 – 4.8 σημειώνεται ότι δεν έχουμε διαπιστώσει να αναφέρονται στην έκθεση της ΕΕΑ. Παρόλα ταύτα, παρακαλώ σημειώστε:

4.1 («Ενίσχυση παιδαγωγικής διάστασης»)

Στο πακέτο υποβολής του υπό αναφορά προγράμματος υπάρχει αναλυτική περιγραφή του παιδαγωγικού μοντέλου της Μονάδας (σελ.243-247). Το μοντέλο είχε επιδειχθεί και κατά την επίσκεψη της ΕΕΑ. Η παιδαγωγική διάσταση και η εφαρμογή του παιδαγωγικού μας μοντέλου (Laureate) ήταν μέλημά μας από την αρχή.

Πρόσθετα, τόσο ο πρώην προϊστάμενος – ο οποίος έχει πια αναλάβει κομβικό ρόλο στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση των Πανεπιστημίων της Laureate Ευρώπης – όσο και η νυν προϊσταμένη της Μονάδας προέρχονται, κατόπιν συνειδητής επιλογής, από το προσωπικό του Τμήματος Επιστημών της Αγωγής. Η διευθύντρια της Μονάδας, Επίκουρη Καθηγήτρια, έχει την απαιτούμενη παιδαγωγική κατάρτιση αλλά και πείρα στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

4.2 («Μονάδα παιδαγωγικού σχεδιασμού»)

(πέρα από το 4.1 πιο πάνω)

Υπάρχει εξειδικευμένη μονάδα παιδαγωγικού σχεδιασμού των προγραμμάτων καθώς και για ανάλογη παρακολούθηση κατά τη διάρκεια της προσφοράς τους κατά την οποία διορθώνονται τυχόν αποκλίσεις.

4.3 («Εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό»)

Υπάρχει σε κάθε πρόγραμμα το οποίο ήδη λειτουργεί.

Το εκπαιδευτικό υλικό και ο οδηγός μελέτης σχεδιάζονται/δημιουργούνται (από τους διδάσκοντες) ένα εξάμηνο πριν από την προσφορά του κάθε μαθήματος. Στις προδιαγραφές του υλικού περιλαμβάνεται σαφώς η διαδραστικότητα του περιεχομένου του μαθήματος με το φοιτητή. Επισυνάπτεται, ενδεικτικά (ως παράρτημα 3), οδηγός μελέτης στα ελληνικά και στα αγγλικά, διάγραμμα μαθήματος στα ελληνικά και αγγλικά και το

εκπαιδευτικό υλικό της πρώτης εβδομάδας (PP, Word & Video, <https://www.youtube.com/watch?v=Wnc70XK16k>). Στους φοιτητές δίνεται και το εγχειρίδιο του μαθήματος.

- 4.4 («Ανατροφοδότηση φοιτητών»)
Υπάρχει και έχει επιδειχθεί στην ΕΕΑ.
Υπάρχει συγκεκριμένη διαδικασία ανατροφοδότησης των φοιτητών: η γραπτή εργασία υποβάλλεται ηλεκτρονικά στην πλατφόρμα Blackboard, εντός 15 ημερών αποστέλλεται διορθωμένη με σχόλια στο φοιτητή μέσω της πλατφόρμας. Ο φοιτητής έχει ηλεκτρονική πρόσβαση σε 24ωρη βάση και μπορεί ανά πάσα στιγμή να εκτυπώσει την εργασία.
- 4.5 («Αλληλεπίδραση φοιτητών»)
Υπάρχει και έχει επιδειχθεί στην ΕΕΑ.
Η αλληλεπίδραση των φοιτητών γίνεται μέσω των ομάδων που δημιουργούνται στην πλατφόρμα του μαθήματος, μέσω του Forum του Διδάσκοντα, του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και της τηλεφωνικής επικοινωνίας κατά τις ώρες συνεργασίας.
- 4.6 («Προγράμματα επιμόρφωσης»)
Βλέπε σημείο β του σημείου 2, πιο πάνω.
- 4.7 («Πλαίσιο αξιολόγησης»)
Υπάρχει και έχει επιδειχθεί στην ΕΕΑ.
Μέχρι το F2016 η αξιολόγηση γινόταν με αποστολή ανώνυμου ερωτηματολογίου στους φοιτητές, οι οποίοι αξιολογούσαν (α) το διδάσκοντα, (β) το περιεχόμενο του μαθήματος, (γ) το εκπαιδευτικό υλικό, και (δ) τις διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου. Από το S2017 προστίθεται και η αξιολόγηση μέσω συνέντευξης με φοιτητές και διδάσκοντες, την ευθύνη της οποίας έχει η Μονάδα. Στο πλαίσιο της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης των προγραμμάτων (SAR) 4 προγράμματα σπουδών που προσφέρθηκαν εν αποστάσεως κατά την τελευταία τριετία έχουν ήδη αξιολογηθεί και από αποφοίτους, διδάσκοντες και συντονιστές και επίκειται η αξιολόγηση και των υπολοίπων προγραμμάτων όταν συμπληρώνεται η τριετία.
- 4.8 («Οδηγός μελέτης»)
Βλέπε 4.3, 4.4 και 4.5 πιο πάνω.

Πρόσθετα, σε σχέση με τη λειτουργία της Μονάδας Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης, σταχυολογούμε σχόλια της ΕΕΑ, ως ακολούθως:

- «Υπάρχει διαδικασία επιμόρφωσης των διδασκόντων στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση» (αφορά το σημείο 5.3: βαθμός αξιολόγησης 4)
- «Ο τεχνολογικός εξοπλισμός που υπάρχει στο ίδρυμα μπορεί να εξασφαλίσει καλή και ομαλή εξ αποστάσεως επικοινωνία μεταξύ διδάσκοντος και φοιτητών» (αφορά το σημείο 5.6: βαθμός αξιολόγησης 5)

- «Η Μονάδα του ιδρύματος έχει την τεχνογνωσία και τον εξοπλισμό να τα πραγματοποιήσει (δίδακτικό υλικό)» (αναφέρεται στο σημείο 5.8: βαθμός αξιολόγησης 5).
- (απαντώντας στο ερώτημα κατά πόσο «οι υποδομές για εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι συγκρίσιμες με τις υποδομές Πανεπιστημίων και διεθνώς») η ΕΕΑ διαπιστώνει: «Είναι συγκρίσιμες και σε αρκετές περιπτώσεις καλύτερες»

Θεωρούμε, επί πλέον, ότι η θετική εικόνα από τη αξιολόγηση της ΕΕΑ του υπό αναφορά προγράμματος ενισχύεται από την, επίσης θετική, εικόνα της ΕΕΑ άλλου προγράμματος (π.χ. «Δημόσια Διοίκηση (ΜΡΑ)» Εξ Αποστάσεως).

Τελικά και δεδομένου ότι παραπέμπετε το υπό αναφορά Πρόγραμμα σε δεύτερη αξιολόγηση, είναι στη διάθεσή σας (i) το πακέτο που σας υποβλήθηκε στις 14 Ιουνίου 2016 (ii) οι παρατηρήσεις που σας έχουν αποσταλεί στις 24 Οκτωβρίου 2016 καθώς και (iii) το περιεχόμενο της παρούσας.

Πιστεύουμε ότι μετά και την πιο πάνω πληροφόρησή σας, η τελική απόφαση του Συμβουλίου σας θα είναι προς την κατεύθυνση της πιστοποίησης του Προγράμματος.

Στη διάθεσή σας,

Καθ. Ανδρέας Φ. Μακρής
Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων

Συν. (3)